
Ми вкупочці колись росли¹ ,
Маленькими собі любились,
А матері на нас дивились
Та говорили, що колись
Одружимо їх. Не вгадали.
Старі зарані повмирали²,
А ми малими розійшлись
Та вже й не сходились ніколи.
Мене по волі і неволі
Носило всюди. Принесло
На старість ледве і додому.
Веселе колись село
Чомусь тепер мені, старому,
Здавалось темним і німим,
Таким, як я тепер, старим.
І бачиться, в селі убогім
(Мені так бачиться) нічого
Не виросло і не згнило,
Таке собі, як і було.
І яр, і поле, і тополі,
І над криницею верба,
Нагнулася, як та журба
Далеко в самотній неволі.
Ставок, гребелька, і вітряк
З-за гаю крилами махає.
І дуб зелений, мов козак
Із гаю вийшов та й гуляє
Попід горою; по горі
Садочок темний, а в садочку
Лежать собі у холодочку,
Мов у раю, мої старі.
Хрести дубові посхилялись,
Слова дощем позамивались...
І не дощем, і не слова
Гладесенько Сатурн³ стирає...
Нехай з святими спочивають
Мої старі... «Чи жива
Ота Оксаночка?» — питаю
У брата тихо я. «Яка?»
«Ота маленька, кучерява,

Що з нами гралася колись.
Чого ж ти, брате, зажурився?»
«Я не журюсь. Помандрувала
Ота Оксаночка в похід
За москалями та й пропала.
Вернулась, правда, через год,
Та що з того. З байстрям вернулась.
Острижена. Було, вночі
Сидить під тинном, мов зозуля,
Та кукає; або кричить,
Або тихесенько співає
Та ніби коси розплітає.
А потім знов кудись пішла,
Ніхто не знає, де поділась,
Занапастилась, одуріла.
А що за дівчина була,
Так так що краля! і не вбога,
Та талану господь не дав...»
А може, й дав, та хтось украв,
І одурив святого бога.

[Перша половина 1849,
Косарал]

1. Тут Т. Шевченко ще раз згадує подругу дитячих літ Оксану Коваленко.
2. *Старі зарані повмирали...* — Мати Т. Шевченка померла 20 серпня 1823 р., батько — 21 березня 1825 р.; батько Оксани Коваленко — 22 березня 1831 р., мати — 16 січня 1832 р.
3. *Сатурн* — за римською міфологією, бог посівів, ототожнювався з старогрецьким Кроносом — богом часу.